

بازار تاریخی تبریز

بازار تبریز با وسعتی بالغ بر یک کیلومتر مربع و قرار گرفتن در مسیر جاده ابریشم، بزرگترین بازار سرپوشیده جهان بوده و در سال 2010 میلادی به عنوان یازدهمین اثر جهانی ایران در حافظه جهانی سازمان یونسکو به ثبت رسیده است. این اثر دوره سلجوقی که دارای 5500 باب حجره و مغازه، 35 باب سرا، 25 باب تیمچه، 30 باب مسجد، 20 باب راسته، 11 باب دالان، 9 باب مدرسه دینی، 5 باب حمام و 40 گونه شغل است، بزرگترین مرکز داد و ستد جاده ابریشم در مشرق زمین بوده است.

«مجموعه بازار تاریخی تبریز»

بازار بزرگ تاریخی تبریز؛ تحت عنوان (مجموعه بازار تبریز) به شماره 1097 در مورخه 1354/6/25، به ثبت آثار ملی رسیده است. مجموعه حاضر با بررسی و پیگیری های مستمر سازمان میراث فرهنگی و با تشکیل کارگروه ویژه جهت تدوین پرونده ثبت جهانی، موفق شد با معیارهای (II-III‐IV) در نهم مرداد ماه 1389 خورشیدی در نشست سی و چهارم (31 July 2010 میلادی) با شماره 1346 تحت عنوان (مجموعه بازار تاریخی تبریز & Tabriz Historic Bazaar Complex) به عنوان دوازدهمین اثر جهانی کشور در فهرست آثار جهانی یونسکو به ثبت برساند.

1. (ii): نشان دهنده تبادل ارزش های بشری در یک بازه زمانی در یک منطقه فرهنگی از لحاظ پیشرفت در معماری یا فناوری، برنامه ریزی شهری یا طراحی چشم انداز باشد.

(iii): گواهی بی همتا یا دست کم استثنایی بر یک سنت فرهنگی یا تمدن زنده یا از میان رفته باشد.

(iv): نمونه برجسته در معماری، با تکنه‌ها، که محله مهمی از تاریخ بشر را نشان دهد.

صفحه معرف، نا، تاریخ، تمدن، انسانیت سازمان یونسکو

بنیان اولیه بازار تاریخی تبریز به صدر اسلام بر می گردد که گواه این مطلب شدن مسجد جامع کبیر شهر در همجواری بازار می باشد. در این میان گذر جاده ابریشم از شهر و بازار تبریز، اهمیت موضوع را به اثبات می رساند.

مجموعه بازار تاریخی تبریز با مساحتی بالغ بر 27 هکتار، به عنوان یک بلوک شهری و کامل ترین سازمان اجتماعی در بازارهای ایران، در آذربایجان شرقی و در مرکز بافت تاریخی- فرهنگی شهر تبریز قرار گرفته است که مهمترین رکن بافت می باشد، و مدیریت اجتماعی آن به عنوان تنها مدیریت اجتماعی کامل بازارها، همچنان حاکم بر فعالیت های آن است. بازار تبریز عالی ترین فضای معماری و عملی ترین مرکز برای تجارت و کسب و کار بوده و در واقع بهترین مرکز برای تولید و توزیع محصولات و انجام

معاملات است. فعالان بازار نیز علاوه بر رفتار اقتصادی، بسیاری از رفتارهای فرهنگی را از نسلی به نسلی و از قومی به قومی دیگر انتقال می دهند و سبب انتقال و یا اشاعه فرهنگی می شوند. بازار تبریز بزرگترین اثر ثبت شده کشور و وسیعترین مجموعه مسقف و به هم پیوسته آجری جهان می باشد.

مجموعه بازار تاریخی تبریز شامل زیر مجموعه های مختلف تجاری، مذهبی، فرهنگی و بهداشتی و ورزشی و سکونت برای تجار دیگر شهرها در خود بازار و خانه های تاجران مقیم در اطراف بازار بوده است. در چنین مجموعه ای چگونگی ارتباط عناصر مجموعه با یکدیگر حائز اهمیت می باشد. اغلب مورخین و جهانگردان که از قرن چهارم هجری تا عهد قاجار از تبریز دیدن کرده اند اسناد و مدارک مهم و با ارزشی را درباره بازار و وضعیت اقتصادی تبریز از خود بجا گذاشته اند. از شخصیت های فوق می توان به مقدسی، یاقوت، مارکوپولو، ابن بطوطه، حمدا... مستوفی، کلاویخو، جان کارت رایت انگلیسی، شاردن و جملي کاري و... اشاره کرد.

برخی از عناصر تشکیل دهنده مجموعه بازار تاریخی تبریز عبارتند از: حجره، کاروانسرا، تیم و تیمچه، راسته بازار، چهار سوق، دالان، بازار، میدان، بازارچه، دروازه، مسجد، بقعه، مدرسه، زورخانه، کتابخانه، پل بازار، گذر، موزه، خانه، حمام و یخچال می باشد.